

primljene publikacije

ANNALES – *Anali za istrske in mediteranske studije* – *Annali di Studi istriani e mediterranei*, 10/97, Series historia et sociologia 4, izd. Zgodovinsko društvo za južno Primorsko/Società storica del Litorale, Koper, 1997., 390 str.

Povijesno društvo iz Kopra već sedam godina objavljuje na slovenskom i talijanskom časopis koji obrađuje znanstvena pitanja iz tog dijela Slovenskog primorja.

Br. 10/97, posvećen pitanjima iz povijesti i sociologije, sadrži više priloga koji će zanimati i čitatelje naše revije. Pozornost privlače: L. ČORALIĆ, *Migracije sa istočnojadranske obale u Veneciju (15.–18. st.)* (str. 185–192); M. KLEMENČIĆ – V. KLEMENČIĆ, *The role of the border region of the northern Adriatic in Italy, Croatia and Slovenia in the past and in the process of European integration* (Uloga sjeverno-jadranske pogranične regije između Italije, Hrvatske i Slovenije u prošlosti i u procesu europske integracije, str. 285–294); M. BUFON, *Geopolitical and ethnic transformations in the upper Adriatic between conflicts and integration perspectives* (Geopolitičke i etničke transformacije u gornjem Jadranu između konflikata i integracijskih perspektiva, str. 295–306); G. FILIPI, *Nekoliko termina iz betinske brodograđevne terminologije* (str. 319–334) i B. BURŠIĆ GIUDICI, *Il primitivo aratro nell'idioma istoriato di Sissano* (Primitivni plug u šišanskom istarskom narječju, str. 335–342).

Rubrika *Ocene in poročila* analizira tekstove S. KARINJA, *Međunarodno savjetovanje Sklad u kamenu – tehnike obrade, gradnje i dekoracije u kamenu kroz povijesna razdoblja*, Pula, 27.–30. 11. 1996. (str. 352–353); S. HOZJAN, *IV. dani Matka Laginje*, Klana, 22. 3. 1997. (str. 353–354); S. HOZJAN, *Zbornik društva za povjesnicu*, sv. 3, Klana, 1997. (str. 355–356); B. JAKOVLJEVIĆ, *Buzetski zbornik*, 23. knjiga, Buzet, 1997. (str. 357–358); B. JAKOVLJEVIĆ, *Darko Darovec, Kostel Petrapolisa*, Pazin–Buzet, 1996. (str. 358–360); I. PLETIKOSIĆ, N. Badurina, L. Čoralić, I. Prijatelj-Pavičić: *Hrvatska–Italija, Stoljetne veze: Povijest, književnost, likovne umjetnosti*. Dvojezična izdanja. Zbirka *Relations časopis Most*, Zagreb, 1997. str. 360; K. MEDICA, Vera Križišnik-Bukić, *»Narodnostna sestava v obmejnem prostoru med Slovenijo in Hrvaško – Statistički kazalci narodnostnega (samo)opredeljevanja in maternega jezika po popisu prebivalstva iz leta 1991 s posebnim podudarkom na Slovencih in Hrvatih«*, Ljubljana, Institut za narodnostna vprašanja, 1997., (Nacionalni sastav u pograničnom prostoru između Slovenije i Hrvatske – Statistički pokazatelji nacionalnog (samo)opredjeljivanja i materinskoga jezika prema popisu iz godine 1991. s posebnim naglaskom na Slovence i Hrvate, str. 369–370).

BOSNA FRANCISCANA, Časopis Franjevačke teologije Sarajevo, VI (1998.), 9, 375 str.

Ovogodišnja *Bosna franciscana* sadrži nekoliko povijesno zanimljivih priloga: D. LOVRENOVIĆ, *Na ishodištu srednjovjekovne bosanske etno-politogeneze* (str. 85–125); S.

JALIMAN, *Spor oko crkvene desetine i djelatnosti franjevacu u srednjovjekovnoj Bosni* (str. 126–136); J. DŽAMBO, *Iz prve ruke o vojnom pohodu Eugena Savojskog na Bosnu 1697.* (str. 137–148); P. MIKULIĆ, *Utjecaj islamske umjetnosti na formiranje gotičkog stila i kontinuitet srednjovjekovnih formi u Bosni* (str. 149–178); M. VRGOČ, *Fra Lovro Karaula (1800.–1875.)* (str. 169–197); S. LAPENDA, *Bosansko-hercegovački katolici u francuskim putopisima u diplomatskim pismohranama XIX. stoljeća* (str. 198–202); K. MAHMUTEFENDIĆ, *Fra Ljubo Hrgić (1908.–1978.). Kroničar svoje duše* (str. 203–208); S. PAVIĆ, *Fra Domagoj Šimić (1909.–1993.)* (str. 209–212); A. KAJANIĆ, *Oblikovanje dosuđenosti* (O slikaru Đuri Sederu, u povodu 70. obljetnice rođenja i objavljivanja monografije) (str. 240–249); M. SEMREN, *Trajna formacija u Redu male braće* (str. 230–239); E. KURTOVIĆ, *Susret s Bosnom – Nada Klaić (1920.–1998.)* (str. 240–249); A. ŠKEGRO, *Dr. Marko Šunjić (15.2.1972. – 31.3.1998.)* (str. 250–253); A. NIKIĆ, *Regesta dokumenata Kongregacije De Propaganda Fide* (str. 254–276); B. MATIĆ, *Dokumenti o prošlosti sutješkog samostana* (str. 277–296); Ž. IVANKOVIĆ, *Bibliografija »Hrvatska misao« 1943.–1944.* (str. 297–305). *Slijede Ocjene i prikazi* (str. 306–355) i *Nove publikacije* (str. 355–375).

DIPLOMATIČKI ZBORNIK Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije – Dodaci

Ur. H. Sirotković, J. Kolanović; transkripcija i redakcija latinskog teksta, kritički aparat, sažeci, kazala i pripomene: J. Barbarić i J. Marković, sv. I: *Listine godina 1020.–1270.*, izd. HAZU i Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 1998., 411 str.

Prvi svezak *Dodatka Diplomatičkoga zbornika* objavljuje 243 isprave izdane od 1020. do 1270. godine, kojima će se zasigurno upotpuniti naše znanje o političkoj, crkvenoj, gospodarskoj i društvenoj povijesti onih dijelova naše domovine koji se od početka XVI. stoljeća označavaju imenom Kraljevine Hrvatske, Dalmacije i Slavonije.

EUROPA ORIENTALIS. *Studi e Ricerche sui Paesi e le Culture dell'Est Europeo*, XVII (1998.), 1, 334 str.

Zbornik zanimljivih radova o kulturnoj, političkoj i religioznoj povijesti slavenskih naroda iz pera slavenskih i talijanskih autora. Čitateljima CCP-a preporučamo: M. R. LETO, *Hrvatska/Italija. Stoljetne veze: povijest, književnost, likovne umjetnosti. Croatia/Italia, I rapporti nei secoli: storia, letteratura, arti figurative*, Zagreb, 1997. (str. 317–312).

KRŠNI ZAVIČAJ, br. 30, 1997., Hercegovački informativni zbornik za vjerska i društvena pitanja, 303 str.

U prvom dijelu naslovljenom *Prošlost* (str. 23–148) govori se o brojnim obljetnicama značajnih ljudi iz naše vjerske i kulturne prošlosti: obljetnica hercegovačkog pjesnika

Nikole Kordića (1897.–1947.), stota obljetnica rođenja kardinala Alojzija Stepinca, trideseta obljetnica zbornika *Kršni zavičaj*, spomen brojnim redovnicima i svećenicima rođenim na hercegovačkom tlu. Drugi dio pod naslovom *Sadašnjost* (str. 149–256) sadrži svjedočanstvo o pohodu pape Ivana Pavla II. Bosni i Hercegovini i o životu po pojedinim župama diljem Hercegovine, dok treći dio *Budućnost* (str. 257–294), sadrži duhovne tekstove i prigodni prilog o Međugorju.

KULTURNA BAŠTINA, XX (1997.) 28–29, 307 str.

Sv. 28–29/1997. glasila »Društva prijatelja kulturne baštine« u Splitu donosi više zanimljivih priloga iz starije i novije povijesti Splita i splitskoga područja, kojima prethodi kraći prilog J. BELAMARIĆA *U povodu izložbe »Split od careve palače do grada« Pariz, (6.–8. siječnja 1997.)* (str. 1–4).

MASNOU I BOIXEDA R., *Guardando alla Catalogna. Lettera sui nazionalisimi*, Roma, (Nuova Omicron srl.) 1998., 202 str.

Govoreći o nacionalizmima novije dobi rado se spominje i »katalonski slučaj«, predmet brojnih istupa u španjolskim sredstvima priopćavanja, o čemu raspravlja Ramon Masnou i Boixeda, bivši biskup dijeceze Vic u Kataloniji. U knjizi pod gornjim naslovom autor se trudi da bi u skladu s crkvenim naukom objektivno izložio spomenuti problem, imajući pred očima i prije spomenuti »katalonski slučaj«. Autor se osvrće na istupe Ivana Pavla II. u prilog miru (poruka za svjetski dan mira 1989., poruka kod posjete Estoniji 10. IX. 1993., govor pred Generalnom skupštinom OUN od 5. X. 1995.), u kojima papa spominje nedostatak međunarodnog suglasja i o pravima naroda kao takvih. Ne smije se poistovjetiti pojmove nacija i država, a neophodan je i dijalog između raznih kultura koji vodi do harmonije i solidarnosti među narodima. Autor knjige donosi brojne državne dokumente u kojima se u Španjolskoj priječila upotreba katalonskog jezika, ali i one koji više manje pozitivno pristupaju katalonskoj stvarnosti.

PRILOZI POVIJESTI UMJETNOSTI U DALMACIJI, br. 35 i 36, Split, 1995. i 1996.

Navedeni brojevi *Priloga povijesti umjetnosti u Dalmaciji* posvećeni su akademiku Ivi Petricioliju u povodu 70. obljetnice njegova života i rada kao *Petriciolijev zbornik I* (Split, 1995.) i *Petriciolijev zbornik II* (Split, 1996.).

RADOVI, izd. Filozofski fakultet u Zadru, sv. 34–35 (24–25)/1997., sv. 36 (13)/1997., sv. 36(23)/1998.

Svezak 34–35 (br. 24–25) objavljuje prilog s područja filoloških znanosti.

Sv. 36 (br. 13), koji sadrži radove iz filozofije, psihologije, sociologije i pedagogije, donosi članke iz antike, ranokršćanske, starije i novije hrvatske povijesti s područja Dalmacije i Hrvatskog primorja.

RADOVI Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 40/1998., 507 str.

Radovi br. 40/1998. objavljuju dvanaest izvornih znanstvenih i tri stručna rada iz antike, srednjovjekovne i novovjeka hrvatske povijesti: B. ILAKOVAC, *Rekonstrukcije rimskog tije-ska za masline u Mulinama na otoku Ugljanu* (str. 1–26); M. ANČIĆ, *Od karolinškoga dužno-snika do hrvatskoga vladara* (str. 27–41); K. KUŽIĆ, *Wappen des mittelalterlichen Adels aus Zagora* (Raum zwischen Šibenik, Trogir, Split, Drniš und Sinj – Grbovi srednjovjekovnog plemstva iz Zagore – na prostoru između Šibenika, Trogira, Splita, Drniša i Sinja) (str. 43–64); S. DOKOZA, *Papinski legat Gentil i crkvene prilike u Zadru početkom XIV. st.* (str. 65–79); N. JAKŠIĆ, *Regesti zagubljenih zadarskih kaptolskih arhiva na razmeđu XIV. i XV. stoljeća* (str. 81–96); M. BRKOVIĆ, *U Jajce izdane isprave bosanskih vladara* (str. 97–142); L. ČORALIĆ, *Kardinal Bessarion i Hrvati* (str. 143–160); M. ZANINOVIĆ-RUMORA, *Zadarske i šibenske mjere za težinu kroz stoljeća* (str. 161–172); Š. PERIČIĆ, *Gospodarstvo otoka Iža u prošlosti* (str. 173–226); M. ANDREIS, *Povijesna demografija Velikog Drvenika, Malog Drvenika i Vinišća do god. 1900.* (str. 227–301); M. KOZLIČIĆ, *Riegerove panorame Dalmacije* (str. 303–348); S. ČOSIĆ, *Obilježja i ustroj austrijske vlasti u Dalmaciji u doba apsolutizma* (str. 349–360); M. DIKLIĆ, *Pravaštvo don Ive Prodana* (str. 361–411); T. RAJČIĆ, *Vrhunac sukoba unutar srpskog nacionalnog pokreta u austrijskoj Dalmaciji 1902./1903.* (str. 413–424); M. E. LUK-ŠIĆ, *Bibliografija Radova Zavoda za povijesne znanosti HAZU u Zadru, sv. 1-40* (str. 425–504).

REVUE DES ÉTUDES SLAVES, izd. Institut des études slaves et le Centre d'études slaves u Parizu, LXX (1998.) 1, str. 1–282.

Prilozi ove renomirane revije posvećeni su studiju kulture, proučavanja jezika i političke povijesti slavenskih naroda. Za čitatelje CCP-a je zanimljiv prilog P.-L. THOMAS, *Fonction communicative et fonction symbolique de la langue, sur l'exemple du serbo-croate: bosniaque, croate, serbe* (str. 27–37).

TKALČIĆ, Godišnjak društva za povjesnicu Zagrebačke nadbiskupije, br. 2, Zagreb, 1998., 422 str.

Godišnjak *Tkalčić* ima više zasebnih rubrika: povijesne rasprave, crkvena umjetnost, pri-nosi i prikazi knjiga. Evo i naslova zanimljivih priloga sadržanih u ovom broju: J. BATE-

LJA, *Zagrebački nadbiskup Alojzije Stepinac – lepoglavski sužanj* (str. 9–48); L. DOBRONIĆ, *Glogovnica, Regularni kanonici sv. Groba Jeruzalemskog, glogovnički prepoziti i crkva Blažene Djevice Marije* (str. 49–104); A. SEKULIĆ, *Tragovi Arsenija Crnojevića u Nadbiskupskom arhivu u Zagrebu* (str. 105–127); S. KOŽUL, *Čija je crkva Svetoga Tome apostola u Tomašu? Naseljavanje Srba na području Zagrebačke nadbiskupije i njihova svojanja katoličkih mjesta* (str. 129–144); J. KOLARIĆ, *Molitvenici u drugoj polovici 19. stoljeća između kajkavskog i štokavskog. Kajkavski molitvenici Ignaca Kristijanovića (1798.–1884.)* (str. 145–164); L. S. PLUKAVAC, *Obnova Ackermannovog oltara, Komersteinerovog spomenika i Sickingerovih kipova u zagrebačkoj prvostolnici* (str. 211–236); I. MIRNIK, *Franjo M. Kares, prvi zagrebački medaljer* (str. 237–254); E. B. BUDIN, *Provjera ili revizija Metropolitanske knjižnice* (str. 255–265). Slijede prikazi knjiga (str. 267–305), Pravila Društva za povjesnicu zagrebačke nadbiskupije »Tkalčić« (str. 307–312), Ljetopis društva za povjesnicu zagrebačke nadbiskupije »Tkalčić« (str. 313–346), Popis društvovnih članova (str. 347–352), Popis svjetloписа /fotopriloga/ (str. 353–356), Kazala osoba, mjesta i pojmova (str. 357–416).

VRELA I PRINOSI, Zbornik za povijest Isusovačkog reda u hrvatskim krajevima, izd. Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove u Zagrebu i Hrvatski povijesni institut u Beču.

Vrela i prinosi 21(1996./97.) objavljuju radove međunarodnog znanstvenog skupa »*Isusovac Juraj Mulih (1649.–1754.) i njegovo doba*« (Zagreb 25. i 26. XI. 1994.).

ŽIVOT U SLUŽBI RIJEČI – Čedomil Čekada. Zbornik radova simpozija o Čedomilu Čekadi, održanog 14. i 15. ožujka 1997. prigodom obilježavanja stote obljetnice njegovog rođenja i popis Čekadinih pisanih radova, priredili dr. Marko Josipović, dr. Mato Zovkić, Sarajevo, Vrhbosanska katolička teologija, *Studia Vrhbosnensia* 9, 1997., 453 str.

Čedomil Čekada (1896–1981), kanonik Vrhbosanske nadbiskupije, autor je više knjiga propovijedi te brojnih članaka objavljivanih u časopisima *Katolički tjednik*, *Vrhbosna*, *Vjesnik đakovačke i srijemske biskupije* i *Blagovest*. Njegov život i rad obuhvaćaju burno razdoblje crkvenih i društvenih prilika u nas od Prvoga svjetskoga rata pa do njegove smrti 1981. godine. Zbornik je podijeljen na četiri misaone cjeline: Društvene i crkvene prilike u vrijeme Č. Čekade (str. 21–71), Obitelj Čekada i lik kanonika Čedomila (str. 75–135), Čekadini publicistički stavovi (str. 139–261) i Čekadina vizija svjedočkog življenja i djelovanja u Crkvi (str. 265–309). U dodatku (str. 313–449) je *Bibliografija Čedomila Čekade* (str. 313–441) i kazalo imena (str. 443–449).

Marijan BIŠKUP